

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประกาศ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๗/๒๕๕๓

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง นายเนวิน ชิดชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ ร้องคัดค้านว่า มติของพรรคเอกภาพ ที่ให้ตนพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองดังกล่าว มีลักษณะตามมาตรา ๕๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

นายเนวิน ชิดชอบ (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง”) ได้มีหนังสือมายังศาลรัฐธรรมนูญ^(๑) มีใจความว่า พรรคเอกภาพได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้ร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรค เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามมติของพรรคในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยผู้ร้องไม่มีโอกาสชี้แจงต่อคณะกรรมการบริหารพรรคเอกภาพ มติดังกล่าวขัดต่อข้อบังคับของพรรค ฯ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งยังขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือขัดหรือแย้งต่อหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญ มติดังกล่าวจึงไม่มีผลทำให้ผู้ร้องขาดจากสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๑๘ (๘) ของรัฐธรรมนูญ โดยมีเหตุผล ดังต่อไปนี้

๑. มาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และเพื่อดำเนินการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยเหตุนี้ การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง จึงมิใช่จะขึ้นอยู่กับกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากแต่จะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

การที่ข้อบังคับของพรรคเอกภาพได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคสิ้นสุดลงเมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ออกตามข้อ ๑๓ (๔) จึงมิได้หมายความว่า คณะกรรมการบริหารพรรคจะสามารถ

(๑) หนังสือลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓

ใช้อำนาจวินิจฉัยให้สมาชิกภาพของผู้หนึ่งผู้ใดต้องสิ้นสุดลงไปเพียงฝ่ายเดียว เพราะการกระทำเช่นนั้นย่อมเป็นการขัดต่อหลักเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อย่างชัดเจน และมีได้เป็นไปเพื่อการสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน อันเป็นหลักการของการตั้งพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ การจะดำเนินการมีมติให้สมาชิกภาพของผู้ใดต้องสิ้นสุดลง จึงต้องเป็นไปตามกระบวนการที่เปิดเผยมติ มีหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับของพรรคที่กำหนดไว้ครบถ้วน โดยข้อบังคับดังกล่าวได้กำหนดกรณีการมีมติให้สมาชิกภาพต้องสิ้นสุดลงไว้เพียงกรณีเดียวคือ การกระทำความผิดตามหมวด ๓ ว่าด้วยวินัยและจรรยาบรรณของสมาชิกพรรค ซึ่งต้องปรากฏว่าสมาชิกกระทำความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ และต้องมีการกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิด ซึ่งจะมีคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาสอบสวนข้อกล่าวหาดังกล่าวเสียก่อน ตามข้อ ๑๕ หลังจากนั้น หากปรากฏว่ามีการกระทำความผิด จึงจะลงโทษ ซึ่งรวมถึงการให้พ้นจากสมาชิกภาพตามข้อ ๒๐ ด้วย

สำหรับกรณีที่สมาชิกพรรคเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ด้วย ข้อบังคับพรรคเอกภาพ ข้อ ๒๐ วรรคสอง ได้มีการกำหนดเป็นพิเศษเพิ่มเติมขึ้นอีกว่า การพิจารณาข้อกล่าวหาต้องทำต่อหน้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น เว้นแต่ผู้นั้นจะไม่เข้าร่วมพิจารณาเกิน ๓ ครั้ง และถ้ามีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพต้องกระทำด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๕ ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค และเป็นการลงมติโดยลับเท่านั้น

โดยที่การประชุมของพรรคเอกภาพเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ยังมิได้ดำเนินการครบถ้วนตามข้อบังคับของพรรค เพราะไม่มีการกล่าวหา ไม่มีการสอบสวน ไม่มีการพิจารณาต่อหน้าผู้ร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และในการประชุมมีกรรมการบริหารพรรคเข้าประชุม ๑๖ คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคเข้าประชุม ๓ คน รวมทั้งหมด ๑๙ คน จากจำนวนรวมทั้งหมด ๒๖ คน และมีได้มีการลงมติลับ โดยผู้เข้าร่วมประชุมบางคนมิได้ลงมติเห็นชอบในการให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่ง การลงมติดังกล่าวจึงไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ มติให้ผู้ร้องพ้นจากสมาชิกภาพ จึงขัดต่อข้อบังคับของพรรคเอกภาพ และไม่มีผลตามมตินั้น

๒. การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองย่อมต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ตราขึ้นเพื่อกำหนดขอบเขตการดำเนินการของพรรคการเมืองให้อยู่ในแนวทางตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่จะต้องเป็นไปตามหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ฉะนั้น การใดที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว

บรรดาข้อบังคับของพรรคการเมือง หรือการกระทำของพรรคการเมืองจะขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ที่กฎหมายได้บัญญัติไว้แล้วไม่ได้

ในการกำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองสิ้นสุดลงนั้น มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติไว้ว่า จะสิ้นสุดลงได้ด้วยเหตุใดบ้าง บทบัญญัติมาตรานี้จึงต้องนำมาบังคับกับการดำเนินการของพรรคการเมืองที่จะปฏิบัติขัดแย้งกับบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะนั้นแล้วไม่ได้

นอกจากนี้ มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้พรรคการเมืองมีมติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงได้ภายใต้เงื่อนไขว่า ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยมติของพรรคการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทั้งหมด และการลงมติให้ลงคะแนนลับ

อนึ่ง บทบัญญัติดังกล่าว ยังเปิดโอกาสให้สมาชิกผู้นั้นคัดค้านมติดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ ได้ว่ามีลักษณะตามมาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่อีกด้วย ฉะนั้น การดำเนินการของพรรคการเมืองในการมีมติให้สมาชิกพรรคซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสิ้นสุดลง จึงต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวโดยถูกต้องครบถ้วน มิฉะนั้นย่อมจะเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมาย

เมื่อการประชุมพรรคเอกภาพ ในวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ มิได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ การกระทำของบุคคลที่ได้มีมติในวันดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย และไม่มีผลที่จะทำให้การเป็นสมาชิกพรรคเอกภาพของผู้ร้องต้องสิ้นสุดลงตามกฎหมาย

๓. การดำรงตำแหน่งและการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นไปตามที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เท่านั้น และโดยที่รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บรรดากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับใดที่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญย่อมเป็นอันใช้บังคับมิได้ ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งในกรณีของการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น มาตรา ๑๑๘ ของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่าจะพ้นจากสมาชิกภาพด้วยเหตุใดบ้าง จึงต้องบังคับไปตามนั้น การกระทำใดที่เป็น การขัดแย้งต่อบทบัญญัติดังกล่าวย่อมเป็นอันใช้บังคับมิได้

สำหรับการพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะเหตุที่พรรคการเมืองมีมติให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น มาตรา ๑๑๘ (๘) ได้บัญญัติไว้ว่าพรรคการเมืองจะต้องมีมติ

ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคนั้น และถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ เพื่อคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๔๗วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ การจะถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

การที่บทบัญญัติรัฐธรรมนูญได้บัญญัติถึงวิธีการพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้เป็นกรณีพิเศษเช่นนั้น ก็เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นส่วนรวม ฉะนั้น การกระทำของพรรคการเมืองเพื่อมีมติให้ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ้นจากสมาชิกพรรคการเมืองนั้น ย่อมจะเป็นการกระทำเพื่อให้มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๘) ของรัฐธรรมนูญไปด้วย ซึ่งในกรณีดังกล่าว ถ้ามิได้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พรรคการเมืองจะดำเนินการเช่นนั้นมิได้ เพราะเป็นการกระทำที่ขัดแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นอันใช้บังคับไม่ได้

๔. การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีสถานะเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยและมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงได้รับหลักประกันตามรัฐธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่จะนำมาใช้บังคับกับประชาชนชาวไทย หรือการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และพรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น

ด้วยเหตุนี้ มาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญจึงบัญญัติไว้ว่า พรรคการเมืองจะมีมติหรือข้อบังคับใดขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้ และหากพรรคการเมืองใดมีการกระทำเช่นนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองย่อมมีสิทธิร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยให้มติหรือข้อบังคับนั้นเป็นอันยกเลิกไปได้

การที่พรรคเอกภาพได้มีการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยข้อบังคับของพรรคเอกภาพ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นการกระทำที่ต้องการให้มีผลทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้องต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๘) ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเท่ากับความเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย

สิ้นสุดลงด้วย และไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของปวงชนชาวไทยได้ การกระทำเพื่อมีมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นนี้จึงขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยชัดแจ้ง และยังเป็น การดำเนินการที่ขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วย การกระทำของพรรคเอกภาพในการประชุมดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยเหตุที่การมีมติของพรรคเอกภาพเพื่อให้ผู้ร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคเอกภาพดังกล่าว เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการให้สมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ้นจากสมาชิกภาพนั้น ได้กำหนดไว้ในลักษณะเดียวกันและสอดคล้องกันทั้งหมด และพรรคการเมืองย่อมไม่อาจละเลยต่อการปฏิบัติให้ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายเหล่านั้นกำหนดไว้ได้ การมีมติของพรรคเอกภาพที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าว จึงไม่มีผลบังคับได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า มติของพรรคเอกภาพที่ให้ผู้ร้องพ้นจากสมาชิกพรรคเอกภาพเป็นมติที่ดำเนินการโดยขัดต่อข้อบังคับพรรคเอกภาพ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การยื่นคำร้องของผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๘) ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อนึ่ง ผู้ร้องมีหนังสือชี้แจงเพิ่มเติม^(๒) มีสาระสำคัญว่า ตลอดระยะเวลาที่ผู้ร้องปฏิบัติหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระการดำรงตำแหน่งขณะนี้ ผู้ร้องได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกพรรคเอกภาพ และไม่เคยมีการกระทำเป็นการเสื่อมเสียต่อพรรคเอกภาพแต่อย่างใด แต่เมื่อวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใกล้จะครบกำหนดในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งจะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเลือกตั้งใหม่ก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ตามที่นายกรัฐมนตรีแถลงต่อสื่อมวลชน ฉะนั้น การเลือกตั้งใหม่จึงย่อมมีมาถึงในระยะเวลาอันใกล้นี้ผู้ร้องมีเจตจำนงอย่างแน่วแน่ที่จะดำเนินการในฐานะเป็นผู้แทนปวงชนในอันที่จะแก้ไขปัญหาพื้นฐานของเกษตรกร เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีพได้อย่างเหมาะสมซึ่งผู้ร้องเชื่อมั่นว่าจะเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงต่อระบบเศรษฐกิจ

(๒) หนังสือลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓

และสังคมของประเทศในระยะยาวได้ แนวความคิดของผู้ร้องเป็นที่เปิดเผยโดยตลอดมา และในฐานะที่ผู้ร้องจะเป็นผู้เสนอต่อประชาชนในการเลือกตั้งที่ใกล้จะมาถึง ผู้ร้องจำเป็นต้องพิจารณาแนวทางที่จะพิสูจน์ให้ประชาชนเห็นได้ว่า แนวความคิดของผู้ร้องจะเป็นผลสำเร็จได้ในการเลือกตั้งครั้งถัดไป ฉะนั้น โดยแนวทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้ร้องจึงพิจารณาเห็นว่า การดำเนินการร่วมกับพรรคชาติไทยที่มีนโยบายคล้ายคลึงกับเจตนารมณ์ของผู้ร้อง น่าจะสามารถผลักดันให้แนวความคิดในการช่วยเหลือเกษตรกรเป็นผลขึ้นได้และสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนอีกด้วย ผู้ร้องมีความตั้งใจที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรคชาติไทยในการเลือกตั้งที่จะมีมาถึงอันเป็นปกติในวิถีทางการเมือง ซึ่งแม้แต่พรรคเอกภาพก็ทราบดีถึงสถานการณ์ในการเลือกตั้งครั้งถัดไป และที่ผ่านมา พรรคเอกภาพยังมีได้เคยมีการประชุมหารือเพื่อดำเนินการจัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งถัดไป แต่กลับมาหารือถึงแนวทางการยุบพรรคเอกภาพ ในการประชุมพรรคเอกภาพ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๓ นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคเอกภาพบางคนก็ได้เริ่มหาเสียงต่อประชาชนในนามของพรรคการเมืองอื่นแล้ว ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป แต่พรรคเอกภาพก็มิได้ดำเนินการใดๆ ที่จะเป็นการคัดค้าน ทักท้วง หรือกล่าวหาว่ากระทำผิด

พรรคเอกภาพ (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ถูกร้อง”) โดย นายไชยยศ สะสมทรัพย์ หัวหน้าพรรคเอกภาพ ได้มีหนังสือ^(๓) ชี้แจงว่า มติของพรรคเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ยังมิได้มีความครบถ้วนสมบูรณ์อย่างเป็นทางการแต่อย่างใด เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๒ วรรคสี่ บัญญัติไว้ว่า ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติดังกล่าวไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งพรรคเอกภาพยังมิได้ดำเนินการเพราะพรรคทราบว่า มติข้างต้นเป็นจุดเริ่มต้นเท่านั้น

พิจารณาแล้ว การที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า มติของพรรคเอกภาพที่ให้ผู้ร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองดังกล่าว มีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสามของรัฐธรรมนูญ ก็เพื่อให้การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้องไม่สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๘)

(๓) หนังสือลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓

โดยที่ในระหว่างการพิจารณาเรื่องดังกล่าวของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกา
ยุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ซึ่งเป็น
วันที่ประกาศพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา อันเป็นผลให้การเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรของผู้ร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๑) เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย
ประเด็นตามคำร้อง

ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิตินันท์ประกาศ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ